

121155311

HC

00

444642

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii

FOLIA PRAEHISTORICA POSNANIENSIA

TOM XIII/XIV

KSIEGA PAMIATKOWA KAZIMIERZA SIUCHNINSKIEGO

Redaktorzy
Jerzy Fogel, Dobrochna Jankowska

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIE
POZNAŃ 2005

Adres Redakcji
Instytut Prahistorii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
(Institute of Prehistory, Adam Mickiewicz University)
ul. Św. Marcin 78, 61-809 Poznań, Poland
tel. (0-61) 829 47 91
tel./fax (0-61) 829 47 88
e-mail: ipuam@main.amu.edu.pl

Komitet Redakcyjny
Aleksandra Cofta-Broniewska, Witold Hensel, Michał Kobusiewicz, Aleksander Koško,
Gerard Labuda, Lech Leciejewicz, Tadeusz Makiewicz
oraz okazjonalnie
Jolanta Małecka-Kukawka i Stanisław Kukawka

Opinia wydawnicza
Tadeusz Malinowski

Konsultacja archeologiczno-translatorska
Hanna Kóčka-Krenz

Copyright © by Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o., 2005

12.11.5531

Projekt okładki
Piotr Sikorski

13/14
2005

Redakcja
Lidia Wrońska-Idziak

Redakcja techniczna
Lechosław Szymański

ISBN 83-7177-388-9
ISSN 0239-8524

Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o.
61-701 Poznań, ul. Fredry 8
Dział handlowy tel. (0-61) 852-38-44, Sekretariat tel. (0-61) 852-66-05
fax (0-61) 853-80-75
e-mail: wydawnictwo@wydawnictwo-poznanskie.pl

Bibl. UAM

SPIS TREŚCI

CASIMIRO SIUCHNIŃSKI IN MEMORIAM

Dobrochna Jankowska, Kazimierz Siuchniński – uczony i wychowawca	9
Stanisław Kukawka, O Kazimierzu Siuchnińskim – wspomnienie po latach	15
Jolanta Małecka-Kukawka, Dlaczego?	23

STUDIA I MATERIAŁY

Maria Magdalena Blombergowa, Michał Kuściński – pierwszy badacz Gniezdowa	29
Jerzy Fogel, Ziemiański mecenat archeologiczny w Wielkim Księstwie Poznańskim: Adolf Skarbek-Malczewski (1813–1887) z Kruchowa koło Trzemeszna, odkrywca słynnego <i>aquamanile</i>	39
Jolanta Małecka-Kukawka, Z historii badań traseologicznych w polskiej archeologii epoki kamienia	59
Tadeusz Galiński, Nowe materiały tzw. fazy wczesnopucharowej osadnictwa protoneo- litycznego na Pomorzu	71
Jolanta Ilkiewicz, Wczesnoneolityczne narzędzia kamienne z Pobrzeża Koszalińskiego	91
Krzysztof Górczyca, Kleczewska enklawa grobowców kujawskich. Zarys problemu	117
Dobrochna Jankowska, O pochodzeniu pomorskich grobowców bezkomorowych kul- tury pucharów lejkowatych	133
Marian Kochanowski, Pierwsi rolnicy na ziemi kociewskiej – refleksja z najnow- szych odkryć archeologicznych	147
Włodzimierz Wojciechowski, Grobowce megalityczne na przedpolu Sudetów . . .	161
Andrzej Michałowski, Andrzej Sikorski, Ornament sznurowy na ceramice ludności kultury amfor kulistych z Poznania-Nowego Miasta (stan. 314)	175
Jerzy Hatłas, Grobowce kopułowe w Tracji (V–III w. p.n.e.)	187
Jerzy Olczak, W sprawie wytwórczości szklarskiej w celtyckim <i>oppidum</i> w Starym Hra- disku na Morawach	215
Ignacy Skrzypek, Z badań wykopaliskowych i inwentaryzacyjnych w Nowym Krako- wie, gm. Darłowo, stan. 1	231
Tadeusz Makiewicz, Wojciech Kaczor, Pierwsze odkrycie grobu rowkowego z okresu wędrowek ludów w Wielkopolsce (Konarzewo, pow. Poznań ziemski, stan. 5) . .	245
Aneks: Elżbieta Miłoś, Ekspertyza antropologiczna ludzkich szczątków kostnych z gro- bu rowkowego (ob. 1868) w Konarzewie, pow. Poznań ziemski, stan. 5	269
Eugeniusz Cnotliwy, Pierwsze dendrodaty z białogardzkiego grodziska	271

Gerard Wilke, Helmolds von Bosau <i>pons longissimus</i> . Archäologische Unterwasserausgrabungen bei den Brückenanlagen neben der slawischen und frühdeutschen Burg Olsborg im Grossen Plöner See (Norddeutschland)	279
Henryk Janocha, Późnośredniowieczna nadmorska osada rybacka w Pleśnej, gm. Będzino, pow. Koszalin	293
Stanisław Kukałka, Archeologiczna struktura zbiorów ceramiki z osad neolitycznych	311

POLEMIKA

Witold Hensel, Wzmianka o Wenetach nadbałtyckich na marginesie ujęcia prof. dr hab. Aleksandry Cofta-Broniewskiej <i>Miejsca obrzędowe ludności kultury łużyckiej i przeworskiej na Kujawach</i> („Folia Praehistorica Posnaniensia” t. XII, 2004, s. 147–199)	323
--	-----

AUTOREFERATY DOKTORSKIE

Daniel Żychliński, Obrządek pogrzebowy w Wielkopolsce w okresie od młodszego okresu przedrzymskiego do okresu wędrówek ludów (od schyłku III w. p.n.e. do początków VI w. n.e.)	325
Jarosław Rola, Późnoneolityczny węzeł komunikacyjny w strefie środkowej Noteci (Żuławka Mała, gm. Wyrzysk)	335
Przemysław Krajewski, Analiza przestrzenna osadnictwa wyspy Wolin i prawego brzegu Dziwny od środkowego okresu epoki brązu do wczesnej epoki żelaza	343
Justyn Skowron, Kultura przeworska w rejonie środkowej i dolnej Bzury. Studium z dziejów osadnictwa	355

KRONIKA

Agnieszka Przybył, Międzynarodowa konferencja „Nomadyzm a pastoralizm w międzyrzeczu Wisły i Dniepru (neolit, eneolit, epoka brązu)” Obrzycko, 7–10 października 2003 r.	365
Agnieszka Matusewska, Międzynarodowe spotkanie „Bruszczewo. Badania mikroregionu z terenu Wielkopolski”, Śmigiel, woj. wielkopolskie, 7–8 sierpnia 2004 r.	369
Agnieszka Przybył, Nowe programy regionalne w badaniach wiślańskiej strefy osadniczej kultury pucharów lejkowatych. Neolityczne warsztaty źródłoznawcze, Poznań, 28 stycznia 2005 r.	373
Andrzej Michałowski, Wspomnienie o prof. dr. hab. Georgu Kossacku	375
Jolanta i Henryk Machajewscy, Pamięci mgr. Eugeniusza „Gwidona” Wilgockiego	379
NOTA REDAKCYJNA	383

CONTENTS

CASIMIRO SIUCHNIŃSKI IN MEMORIAM

Dobrochna Jankowska, Kazimierz Siuchniński – scholar and tutor	9
Stanisław Kukawka – About Kazimierz Siuchniński – recollections years after . .	15
Jolanta Małecka-Kukawka – Why?	23

STUDIES AND MATERIALS

Magdalena Maria Blombergowa, Michał Kuściński – the first investigator of Gniezdowo	29
Jerzy Fogel, A landed gentry archaeological patronage in the Grand Duchy of Poznań: Adolf Skarbek-Malczewski (1813–1887) from Kruchowo near Trzemeszno, a discoverer of the famous <i>aquamanile</i>	39
Jolanta Małecka-Kukawka, On history of traseology in the Polish Stone Age archaeology	59
Tadeusz Galiński, New empirical data of so-called early Beaker phase from proto-Neolithic occupation in Pomerania	71
Jolanta Ilkiewicz, Early Neolithic stone tools from the Koszalin Sea-Cost	91
Krzysztof Gorczyca, The Kleczew enclave of the Kujavian long barrows. An overview	117
Dobrochna Jankowska, On the origin of the Pomerania long barrows of the Funnel Beaker Culture	133
Marian Kochanowski, First farmers of the Kociewie Land – a reflection after new archaeological discoveries	147
Włodzimierz Wojciechowski, Megalithic long barrows in the foothills of the Sudety Mountains	161
Andrzej Michałowski, Andrzej Sikorski, A corded ornament on the Globular Amphorae Culture pottery from Poznań-Nowe Miasto (site 314)	175
Jerzy Hałas, Tholos tombs in Thracia (5 th –3 rd century BC)	187
Jerzy Olczak, On glass production in the Celtic <i>oppidum</i> at Staré Hradisko in Moravia . .	215
Ignacy Skrzypek, Archaeological and cataloguing studies at Nowy Kraków, Darłowo commune, site 1	231
Tadeusz Makiewicz, Wojciech Kaczor, First discovery of a grooved burial from the Migration Period in the Great Poland (Konarzewo, Poznań district, site 5)	245
Aneks: Elżbieta Miłoś, Anthropological assessment of the human bones from the grooved burial (structure 1868) in Konarzewo, Poznań district, site 5	269
Eugeniusz Cnotliwy, The first dendrochronological dates from the Białogard strongold	271
Gerard Wilke, Helmond's of Bosau <i>pons longissimus</i> : Archaeological underwater excavations of the bridge constructions of the Slavic and early German Olsborg strongold on the Grosser Plöner Lake (north Germany)	279

Henryk Janocha, Late medieval seaside fishing settlement at Pleśna, Będzino commune, Koszalin district	293
Stanisław Kukawa, Archaeological composition of pottery assemblages from Neolithic Settlements	311

DISCUSSION

Witold Hensel, A side-note on the Baltic Veneti in an article by Prof. Aleksandra Cofta-Broniewska <i>Ritual places of the Lusatian and Pomeranian culture communities in Kujavia</i> („Folia Praehistorica Posnaniensia” vol. XII, 2004, pp. 147–199)	323
--	-----

Ph.D. THESIS

Daniel Żychliński, Burial rites from the early pre-Roman period to the Migration Period (from the end of the 3 rd century BC to the early 6 th century AD) in the Great Poland region	325
Jarosław Rola, Late Neolithic communication junction in the middle Noteć zone (Żuława Mała, Wyrzysk commune)	335
Przemysław Krajewski, Settlement spatial analysis of the Wolin island and right bank of the Dziwna river from the Bronze Age to the early Iron Age	343
Justyn Skowron, The Przeworsk culture in the middle and lower Bzura river zone. A study of settlement pattern history	355

CHRONICLE

Agnieszka Przybył, International conference „Nomadism and pastoralism between the Wisła and Dneper rivers (Neolithic, Eneolithic and Bronze Age)”, Obrzycko, 7 th –10 th October 2003	365
Agnieszka Matyszevska, International seminar „Bruszczevo. Micro-regional studies from the Wielkopolska region”, Śmigiel, Wielkopolskie voivodship, 7 th –8 th August 2004	369
Agnieszka Przybył, New research programmes in studies of the Vistula settlement zone of the Funnel Beaker Culture. Neolithic workshops, Poznań, January 28, 2005	373
Andrzej Michałowski, In memoriam: Prof. Dr Georg Kossack	375
Jolanta & Henryk Machajewski, In memoriam: Eugeniusz „Gwidon” Wilgocki	379
A NOTE FROM THE EDITOR	383

*Pamięci Kazimierza Siuchnińskiego
– koledzy, współpracownicy i uczniowie*

Doc. dr hab. Kazimierz Siuchniński
4 III 1928–10 V 1981